

Державне регулювання національної економіки

Тема 11. Державне регулювання національної економіки.

Програмна анотація

- Роль держави в ринковій економіці.
- Форми державного регулювання економіки.
- Фінанси. Структура бюджетної системи.
- Податки як регулятор економіки. Державний борг.
- Методи адміністративного регулювання.

Опорний конспект лекції

Основний інструмент державного впливу на сукупний попит, сукупне споживання, національний дохід – **фінансово-бюджетне регулювання.**

Антиінфляційне регулювання

- зменшення державного впливу на економіку за рахунок скорочення витрат на соціальні програми і програми рівня життя;
- значне скорочення масштабів регулювання приватного підприємництва;
- стримання інфляції, строгий контроль за грошовою масою;
- значне скорочення ставок подохідного податку і податку на прибуток корпорації;
- часткова приватизація державного сектора економіки.

Антициклічне регулювання передбачає:

- досягнення повної зайнятості (баланс кількості безробітних і вільних робочих місць на ринку праці)

Податки – фінансові відносини між державою та платником податків з метою створення загальнодержавного

централізованого фонду грошових коштів, необхідних для виконання державою її функцій.

Функції податків :

- *Розподільча ;*
- *Фіскальна ;*
- *Регулююча.*

Податки бувають : *прямі і непрямі.*

Прямі податки вилучаються безпосередньо у власників майна, одержувачів доходів.

Непрямі податки вилучаються у сфері реалізації товарів і послуг, тобто перекладаються на споживача продукції.

Податкова ставка – це законодавчо встановлений розмір податку на одиницю оподаткування.

Державний бюджет – це грошове вираження збалансованого кошторису доходів та видатків за певний період.

Доходи:

- Податок на прибуток корпорацій;
- Податок з продажу;
- Місцеві податки;
- Доходи від зовнішньоекономічної діяльності;
- Рентні платежі;
- Неподаткові доходи;
- Прибутковий податок;
- Інші статті доходів

Видатки:

- фінансування економіки;
- соціально-культурні програми і науково-технічні програми;

- оборона;
- управління;
- цільові програми;
- кредити і допомога іншим державам.

Видатки з держбюджету

Асигнування – видача грошових засобів із держбюджету на утримання підприємств і установ;

Субсидії – вид державної грошової допомоги підприємствам, установам, населенню.

Субвенції – вид державної грошової допомоги місцевим органам влади або окремим галузевим господарським органам для розвитку.

Причини дефіциту бюджету:

- падіння доходів в умовах кризового стану економіки;
- зменшення приросту національного доходу;
- зменшення акцизних податків;
- збільшення бюджетних витрат;
- непослідовна фінансова економічна політика.

Державний борг – нагромадження суми позичених урядом коштів для фінансування дефіцитів.

Адміністративне регулювання – невід’ємна частина економічного механізму країн з розвиненою ринковою економікою.

Методи адміністративного регулювання

1. Державний контроль над монопольними ринками.
2. Державний контроль над небажаними ефектами системи вільного підприємства.

3. Забезпечення мінімально-допустимого рівня добробуту і соціального захисту населення.
4. Захист державного ринку.
5. Реалізація цільових програм економічного, науково-технічного і соціального розвитку.
6. Забезпечення дотримування національних стандартів усіма учасниками суспільного виробництва.

Запитання :

1. Які проблеми неможливо розв'язати без допомоги держави?
2. З чого складається дохідна і витратна частина державного бюджету?
3. Як ви розумієте дефіцит державного бюджету?
4. Яка причина утворення державного боргу?
5. Які основні напрями структурної політики держави?
6. Яка структура бюджетної системи?

Рекомендована література:

1. Білик В.О. «Основи економічної теорії». – К. 2002 р.
2. Мочерний С.В. Економічна теорія: Посібник – К.: Видавничий центр „Академія”, 2002.
3. Основи економічної теорії: аспект: Політекономічний аспект: Підручник/Відп. ред. Г.Н. Климко. – 4-те вид, перероб. і доп. – К.: Знання – Прес, 2002.
4. Савченко А.Г., Пухтаєвич Г.О., Тітьонко О.М. Макроекономіка: Підручник. – К.: Либідь, 1999.
5. Сакс Дж.Д., Ларрен Ф.Б. Макроекономіка. Глобальний підход/Пер. с англ. – М.: Дело, 1996.

Коментарі